

Platform LEO

Verlag 2023 en jaarplan 2024

Lerend platform
**Energie &
Omgeving**

Voorwoord

Tijdens een vergadering van het kernteam van Platform LEO vroeg een van ons zich af of wat LEO doet nog echt nodig is. De energietransitie is immers al een hele tijd onderweg en de betrokken partijen komen elkaar in legio overleggen, netwerken, werkgroepen en commissies tegen. Kennisdeling gebeurt overal, dus wat voegt Platform LEO daar aan toe?

Een legitieme vraag, vind ik. Iedere organisatie zou zichzelf zo nu en dan de vraag naar zijn bestaansredenen en -recht moeten stellen. Het gesprek daarover in ons kernteam leidde tot de conclusie dat ons netwerk zich al een tijdje niet meer primair op de 'gewone' kennisdeling richt. En dat we onze toegevoegde waarde vooral moeten vinden door onze deelnemers te helpen grip te krijgen op de complexiteit van de energieopgave. Er is geen tekort aan technische en financiële mogelijkheden om de transitie te doen slagen. Het gaat daarentegen om het samenspel tussen partijen met uiterst diverse kenmerken en belangen. Hoe maak je dat samenspel succesvol?

In ons programma zetten we nieuwe ontwikkelingen in de spotlight. In LEO in Gesprek maak je kennis met opinieleiders, auteurs en denkers en tijdens netwerkbijeenkomsten bieden we onze deelnemers bovendien een platform om met elkaar in gesprek te gaan over die ontwikkelingen en de consequenties ervan voor hun eigen werk. We dragen met ons programma bij aan een gedeelde taal om de dilemma's en complexiteit beter te gaan begrijpen en aan meningsvorming door de ontwikkelingen te duiden.

De complexiteit van de energieopgave kan alleen worden benaderd door steeds andere invalshoeken te kiezen en deze steeds opnieuw te combineren en vergelijken. De brede samenstelling van onze achterban, die bestaat uit een scala van overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties en adviseurs, helpt daarbij en is van grote waarde voor de effectiviteit van Platform LEO. We zijn dan ook erg blij met de steun van onze donateurs en spannen ons ook in 2024 in om de achterban te verbreden.

Ruud Schuurs
Programmamanager Platform LEO
Februari 2024

Profiel

LEO: het Lerend platform Energie & Omgeving

Platform LEO werd in 2016 opgericht op initiatief van de energiesector, daarin gesteund door het ministerie van EZK. Centraal stond en staat het idee dat de energietransitie gebaat is bij goed omgevingsmanagement en dat het belangrijk is om van elkaars ervaringen te leren. LEO geven we samen vorm; dit doen we met het bestuur en kernteam, het team uitvoering, de programmamanager en de leden.

LEO werkt vanuit de overtuiging dat we samen verder komen dan ieder afzonderlijk. Netwerken, begrip en vertrouwen staan centraal. Daarnaast brengen we nieuwe inzichten en kennis in. Met onze activiteiten dragen we bij aan verbinding tussen partijen die belangrijk zijn voor de energietransitie, door kennisuitwisseling en constructieve samenwerking te bevorderen. We richten ons vooral op de uitwisseling van ervaringen rondom omgevingsmanagement, in de brede zin van het woord.

Kennisdeling is volgens ons veel meer dan elkaar vertellen wat je doet en waarom. Juist bij een complexe opgave als de energietransitie is het noodzakelijk om afwisselend in- en uit te zoomen op de opgave en je eigen rol als professional in dat veld. Door verschillende invalshoeken te combineren en de dialoog met anderen daarover aan te gaan, krijg je meer grip op de problematiek en zijn context. Platform LEO wil daar met een prikkelend en verrassend programma steeds opnieuw aan bijdragen en zo de persoonlijke en professionele ontwikkeling van zijn deelnemers ondersteunen.

Activiteiten

We onderschatten nooit de kracht van ontmoetingen en netwerken. Fysieke bijeenkomsten, groot en klein, zullen dan ook de kern van onze activiteiten blijven vormen. Netwerkbijeenkomsten met een bredere programmering rond een bepaald thema wisselen we af met bezoeken aan interessante bedrijven of locaties waaromheen we een korter maar ook krachtig programma aanbieden.

We realiseren ons echter ook dat we zuinig moeten zijn op de schaarse tijd van onze deelnemers. Daarom bestaat een deel van ons aanbod uit kortere digitale bijeenkomsten en activiteiten, waarmee we de drempel voor deelname verlagen.

In ons programma willen we zoveel mogelijk samenwerken met onze leden. Zowel voor de inhoudelijke bijdragen als voor de locatie doen we regelmatig een beroep op de expertise en mogelijkheden die onze leden kunnen inbrengen. Tegelijk zorgen we voor verrijkende externe inbreng, door sprekers en locaties te kiezen die daadwerkelijk iets toevoegen.

Op verzoek van leden kunnen we kennissessies organiseren en begeleiden rond door hen aangedragen thema's en vraagstukken. Dat kan variëren van een eenmalige expert meeting tot een langer lopende intervisiegroep. Hier bestaat altijd de mogelijkheid van maatwerk.

Met LEO in Gesprek zetten we met regelmaat de schijnwerper op iemand in ons werkveld die een interessant verhaal heeft. Een nieuw boek, een bijzondere kijk op de energieopgave of een innovatieve bijdrage kunnen allemaal aanleiding zijn voor een gesprek dat we live uitzenden via ons eigen YouTube-kanaal. De opname kan later worden teruggekeken in de [LEO in Gesprek-playlist](#) op ons YouTube-kanaal.

Deelnemende partijen

Platform LEO is een stichting en heeft dus geen leden maar donateurs, al gebruiken we die term in het dagelijks taalgebruik wel vaak. Onze achterban is een brede en diverse groep overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties die zich verbonden voelen in hun betrokkenheid bij de energietransitie. Eind 2023 tellen we 22 betalende donateurs en een vergelijkbaar aantal geassocieerde organisaties, met name koepel- en brancheorganisaties. Een actueel overzicht staat op onze website www.platformleo.nl.

Terugblik 2023

Activiteiten

We hebben niet in alle opzichten onze ambities voor 2023 waar kunnen maken en op een aantal punten zijn we afgeweken van de plannen die we eind 2022 hebben gemaakt. Toch kunnen we terugkijken op een mooi jaar met interessante bijeenkomsten en gesprekken.

Bijeenkomsten

De eerste netwerkbijeenkomst van het jaar vond plaats bij het Ministerie van EZK. Op 13 februari gingen circa 100 deelnemers, waaronder circa 35 medewerkers van het ministerie van EZK, in gesprek over de succes- en faalfactoren van integrerend werken. Maxine Tillij, directeur energiesysteem bij EZK opende de bijeenkomst, waarna een panel bestaande uit Suzan van Kruchten (EZK, energieprojecten), Johanna Breuning (Tennet, hoogspanningsprojecten) en Martien Plaatsman en Stijn Verwoest (EZK, ruimtelijke inpassing) verschillende invalshoeken op het thema belichtten aan de hand van een voorbeeldcasus (NOVEX-gebied North Sea Port District Zeeland). Vervolgens gingen deelnemers in groepen de dialoog aan. Welke dilemma's ervaren we als lokale, regionale en nationale belangen bij elkaar komen? Welke vorm van samenwerking kan gedeeld eigenaarschap bevorderen? Welke rollen kan de overheid inzetten om de processen succesvol te ondersteunen? Zie voor een impressie het [online fotoalbum](#).

Op 20 juni bracht Platform LEO een werkbezoek aan Tata Steel. De rondleiding over het bedrijfsterrein werd gecombineerd met een inhoudelijk programma. Een panelgesprek met Donald Voskuil (Tata Steel, manager regional affairs), Joris Wijnhoven (NVDE), Sijas Akkerman (NMF Noord-Holland) en Jeroen Verwoort (wethouder Velsen) leverde een pittige discussie op over de vraag of het

klimaatbeleid er op langere termijn mee gediend zou zijn als Tata Steel Nederland zou verlaten. En over de vraag hoe je weer tot een constructieve relatie met de omgeving komt als die relatie ernstig verstoord is. Zie voor een impressie het [online fotoalbum](#).

Op 4 oktober organiseerden we een netwerkbijeenkomst over energiegemeenschappen. Circa 45 deelnemers vonden hun weg naar S-TEC in Tiel, de kennishub van Energie Samen Rivierenland. Energiegemeenschappen, local4local, energy hubs et cetera, gaan over hetzelfde: de energiehuishouding van een wijk, dorp of bedrijventerrein organiseren door vraag en aanbod van energie zoveel mogelijk lokaal in balans te brengen. Dit kan een praktische oplossing voor netcongestie zijn, maar er is vaak ook een ideologische component. Naast duurzaamheid en continuïteit van de energievoorziening gaat het dan ook om het borgen van eigenaarschap en zeggenschap van lokale partijen.

Na een inleiding van prof. Annelies Huygen (links op de foto) en een video-interview met Kees Vendrik (Nationaal Klimaat Platform) volgde een panelgesprek met (v.l.n.r.) Erika Spil (wethouder Tiel), Gerlach Velthoven (Energie Samen Rivierenland), Mattijs Taanman (Erasmus Universiteit) en Keesjan Meijering (AKD Advocaten). In groepen werd daarna het gesprek gevoerd over verschillende aspecten van het thema. Aan de orde kwamen onder meer de ontwikkelingen in wet- en regelgeving, de rol van de activistische ambtenaar, het samenspel van overheid, markt en samenleving en de impact van dit alles op de rol van de omgevingsmanager. Zie voor een impressie het [online fotoalbum](#). Of bekijk de [videostatements](#).

LEO in Gesprek

In 2023 zijn we gestart met de nieuwe formule: LEO in Gesprek. Vijfmaal per jaar praat Ruud Schuurs, onze programmamanager, met iemand uit het werkveld van Platform LEO. Een auteur, opinieleider, innovator: mensen met een eigen kijk op de energieopgave. LEO in Gesprek wordt live uitgezonden via

ons eigen [YouTube-kanaal](#) en de opname van de gesprekken is daar of via onze website terug te kijken.

In 2023 waren in LEO in Gesprek te gast:

18 januari	Bianca Boverhoff	Auteur <i>Omgevingsgericht Leiderschap</i>
20 februari	Thea Draijer	Adviseur en trainer <i>Omgaan met polariteiten</i>
23 juni	Marc Wesselink	Auteur <i>Strategisch Omgevings Management 2.0</i>
10 oktober	Laetitia Ouillet	Specialist energietransitie, podcast 'Voetnoten'
12 december	Kristel Lammers	Directeur Nationaal Programma Regionale Energie Strategie

LEO in Gesprek is niet exclusief voorbehouden aan onze leden. We maken ons programma zowel via direct mailings aan onze leden als via social media en gelieerde partijen bekend. Iedereen kan zich aanmelden en krijgt vervolgens een link naar de live uitzending. Door deelname laagdrempelig te houden geven we Platform LEO gaandeweg meer bekendheid en bereiken we nieuwe mensen in onze achterban. In 2023 bereikten we in totaal circa 290 unieke kijkers, waarvan ruim de helft niet werkzaam was bij leden van Platform LEO. Mettertijd is de belangstelling voor LEO in Gesprek toegenomen naar rond de 100 aanmeldingen per aflevering. We merken overigens dat de links naar de uitzendingen ook wel worden gedeeld met collega's, waardoor het aantal kijkers hoger uit kan komen. De opnamen worden gemiddeld ongeveer 100 keer teruggekeken.

Kennissessies

Mede naar aanleiding van haar optreden in LEO in Gesprek op 20 februari, besloten we om voor onze leden een workshop van The Draijer over omgaan met polarisatie aan te bieden. Op 5 april vond deze voor het eerst plaats, met 13 deelnemers. Vanwege de belangstelling werd de workshop op 6 december opnieuw aangeboden; ditmaal deden 17 mensen mee. De workshop kreeg een hoge waardering van de deelnemers.

Op 23 mei organiseerden we, op verzoek van Shell Nederland, een (besloten) kennissessie over financiële participatie in relatie tot industriële projecten. In een expert meeting werd uitgebreid

stilgestaan bij vragen als: Wat leren we van zon- en windprojecten t.b.v. participatiebeleid rond projecten met een industrieel karakter? Welke voorwaarden zijn dan bepalend voor de mate en vorm van participatie in een industriële context? Hoe beslist de initiatiefnemer over de wenselijk vorm van participatie?

De betrokken experts zijn werkzaam bij het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid, Energie Samen, Populytics, Eneco en NP RES).

De besloten kennisgroep *Creatief-innovatief omgevingsmanagement* (sinds 2020), liep ook in 2023 door, onder begeleiding van kernteamlid Anne Melchers (EZK)

Organisatie

Het kernteam van Platform LEO is een afspiegeling van onze ledenbasis. Het kernteam fungeert formeel als bestuur van de stichting, maar heeft als voornaamste taak richting te geven aan en klankbord te zijn voor het programmamanagement. Het kernteam bestond in 2023 uit Gerlach Velthoven (Energie Samen Rivierenland, Betuwewind), Lida Rietveld (Stedin Groep), Eelco Bots (Windunie), Karin de Backer (Eneco), Anne Melchers en Fieke Uitentuis (beiden EZK).

Het Team Uitvoering bestond in 2023 uit Ruud Schuurs (programmamanager), Marco Verschoor (media) en Nathalie Kazdal (programmaondersteuning).

Ledenwerving

We hebben de afgelopen jaren onze doelgroep breder zien worden. Dat komt vooral doordat de energietransitie steeds meer met andere opgaven in het ruimtelijk en sociaaleconomisch domein verweven is geraakt. Het oorspronkelijke werkveld van Platform LEO, de energiesector, is minder duidelijk af te bakenen. Onze doelgroep wordt daarmee diverser, wat reden was om in 2023 te beginnen LEO actief onder de aandacht te brengen bij partijen met een duidelijke link met de energieopgave, maar tot dusver nog niet actief betrokken waren bij onze activiteiten.

In 2023 hebben we afscheid genomen van een donateur, maar konden we er ook een viertal verwelkomen:

- Prowind, projectontwikkeling
“Samen met overheden, bedrijven en energiecoöperaties ontwikkelen, realiseren en beheren we wind- en zonneparken en batterij- en waterstofprojecten en een combinatie hiervan die duurzame waarde toevoegen voor onze klanten en de omgeving van projecten.”
- Vigour Fishion, aardwarmtebeheer
Stephan Dingemans is met zijn bedrijf Vigour Fishion de eerste zzp-er die zich aan Platform LEO verbond. Hij is nauw betrokken bij de Coöperatie Aardwarmtebeheer, “de uitvoerende kennispartij voor haar leden in het coördineren, onderhouden en technisch beheren van geothermieprojecten op het gebied van veiligheid, wet- en regelgeving en assetmanagement.”
- Gemeente Vijfheerenlanden (m.i.v. 2024)
De gemeente Vijfheerenlanden is een gemeente in de provincie Utrecht met 60.184 inwoners, die is ontstaan op 1 januari 2019 door een fusie van Leerdam, Vianen en Zederik in de gelijknamige

streek Vijfheerenlanden. Zij sloten in 2023 als eerste individuele gemeente aan bij Platform LEO.

- NOVAR, projectontwikkeling (m.i.v. 2024)
NOVAR is een projectontwikkelaar die systemen ontwikkelt die opwek, conversie, opslag en levering van energie bij elkaar brengen. “Dat doen we met nieuwe technologie. Zo werken we aan opslag met batterijen, warmte – zonthermie – of waterstof. En ook aan nieuwe oplossingen voor netcongestie, zoals een eigen distributienetwerk of eigen netstations.”

Ons programma in 2024

Het is indringend duidelijk geworden dat de energieopgave geen op zichzelf staande opgave is. Het besef groeit dat de ruimtelijke en sociale impact van de energietransitie nauwelijks kan worden overschat. De snel toenemende netcongestie illustreert dat het bestaande energiesysteem in zijn voegen kraakt, ook als het met man en macht wordt uitgebreid en versterkt. De toekomst vraagt om nieuwe oplossingen, nieuwe ontwerpprincipes. Integratie, decentralisatie en meerschalgheid zijn kenmerken van het energiesysteem van de toekomst. Dit vraagt het uiterste van de betrokken partijen, dus ook van de leden van Platform LEO. Wij ondersteunen hen door de schijnwerpers te zetten op innovatieve denkers en hun ideeën en op dilemma's in de werkpraktijk. Van en met elkaar leren blijft ons motto, omdat we samen meer weten en kunnen, juist als de koers nog niet altijd helder is.

We willen meer zijn dan een platform voor het delen van dagelijkse kennis; die mogelijkheden zijn er immers al in ruime mate. We willen onze leden nieuwe kennis bieden, met aandacht voor nieuwe inzichten, innovaties en technologieën. Maar ook verrassende en creatieve invalshoeken op het fenomeen transitie, door aandacht te besteden aan zaken die normaliter niet expliciet aan bod komen, maar wel een belangrijke invloed hebben op het werk van onze leden. Welke dilemma's spelen er bijvoorbeeld in spanningsvelden tussen korte en lange termijn, tussen centrale en decentrale oplossingen en tussen de top-down en bottom-up aanpak?

We geloven in de kracht van netwerken. Netwerkbijeenkomsten blijven daarom een herkenbaar element in onze programmering, omdat ze een mooie mix zijn van inhoudelijke gesprekken en spontane ontmoeting. Daarnaast zullen we gebruik maken van de mogelijkheden van digitale bijeenkomsten, voor kortere kennissessies en LEO in Gesprek.

Ons actuele programma is te vinden op de [website](#). Onze leden houden we bovendien op de hoogte via onze regelmatige nieuwsbrief. Activiteiten worden bovendien ook via directe mails aan de bij ons bekende medewerkers bekend gemaakt. Tenslotte gebruiken we ook social media (vooral LinkedIn. We gebruiken X, het voormalige Twitter, niet langer als kanaal) houden we onze achterban met regelmaat op de hoogte van de programmering.